

**Česká školní inspekce
Královéhradecký inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIH-683/23-H

Název	Základní škola a Mateřská škola Černíkovice, okres Rychnov nad Kněžnou
Sídlo	Černíkovice 295, 517 04 Černíkovice
E-mail	iva.smejdova@zsms-cernikovice.cz
IČO	70978204
Identifikátor	650050801
Právní forma	příspěvková organizace
Zastupující	Mgr. Iva Šmejdová
Zřizovatel	obec Černíkovice
Místa inspekční činnosti	Černíkovice 295, 517 04 Černíkovice Černíkovice 195, 517 04 Černíkovice
Inspekční činnost na místě	3. 5. – 5. 5. 2023

Inspekční činnost byla zahájena doručením oznámení o inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání, a to podle příslušných školních vzdělávacích programů dle § 174 odst. 2 písm. b) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Zjišťování a hodnocení naplnění školních vzdělávacích programů a jejich souladu s právními předpisy a rámcovým vzdělávacím programem dle § 174 odst. 2 písm. c) školského zákona, ve znění pozdějších předpisů.

Charakteristika

Základní škola a Mateřská škola Černíkovice (dále „škola“) vykonává činnost mateřské školy (dále „MŠ“), základní školy (dále „ZŠ“), školní družiny a školní jídelny. Vzdělávání dětí a žáků probíhá ve dvou budovách. V době inspekční činnosti bylo k předškolnímu vzdělávání ve dvou třídách zapsáno 52 dětí a v ZŠ se ve třech třídách vzdělávalo 59 žáků. K pravidelné denní docházce do školní družiny bylo k zájmovému vzdělávání zapsáno do dvou oddělení 46 žáků. O své činnosti informuje škola na webových stránkách <https://www.zsms-cernikovice.cz/>.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Ředitelka školy je ve funkci od 1. 8. 2022. Dosud nezpracovala dlouhodobý plán rozvoje školy, roční ani jiný plán. Nepředložila organizační schéma a rozdělení kompetencí ve škole není zcela jasné. MŠ vede zástupkyně ředitelky, která je ve své funkci také teprve od letošního školního roku a nemá své kompetence zatím konkrétně vymezené. Pedagogický sbor je stabilizovaný a až na výjimky kvalifikovaný.

Základním nástrojem vnitřního informačního systému školy jsou pravidelné provozní porady a pedagogické rady; zápisy z provozních rad nejsou vedeny. Vzhledem k velikosti školy si pedagogové předávají informace také při každodenním osobním kontaktu. Kontrolní činnosti vykonává ředitelka školy průběžně, tyto ale nejsou realizovány v dostatečném rozsahu a ve všech částech školy. Při inspekční činnosti byly zjištěny nedostatky v zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví dětí a žáků a v organizaci výuky v MŠ. Práci pedagogů hodnotí v ZŠ ředitelka školy a v MŠ její zástupkyně prostřednictvím hospitační činnosti. Zpětná vazba sdělovaná učitelům při pohospitačním rozhovoru a uvedená v písemných záznamech z hospitační činnosti ale neposkytuje pedagogům konkrétní informace pro jejich další cílený profesní rozvoj. Nejsou vedeny plány osobního rozvoje pedagogických pracovníků a jejich další vzdělávání není cíleně plánováno ani přehledně evidováno.

Od minulé inspekční činnosti se výrazně zlepšily materiálně technické podmínky školy. Byla postavena zcela nová patrová budova, která poskytuje velmi dobré prostorové podmínky pro základní vzdělávání, v přízemí budovy je také zajištěn provoz školní družiny. Učebny jsou vybaveny interaktivními panely a množstvím učebních pomůcek a didaktických materiálů. Mateřská škola je umístěna v samostatně zrekonstruované budově, v jejímž přízemí je situována školní vývařovna a jídelna, kde se stravují děti i žáci školy. Vybavení mateřské školy je na dobré úrovni, děti mají dostatek herních pomůcek i hraček. Pro venkovní pobyt dětí a žáků jsou využívány školní zahrady i okolí školy.

Aktivní spolupráce se zákonnými zástupci, s obcí, s místními organizacemi a spolky (včelaři, myslivci, hasiči) včetně pořádání společných akcí má pozitivní dopad nejen na vnímání školy místními obyvateli, ale i na výsledky vzdělávání dětí a žáků. Škola aktivně organizuje velké množství kulturních vystoupení (divadelní představení, koncerty, Kavárna pro rodiče), při kterých se angažují zejména členové dramatického kroužku a obou pěveckých sborů školy. Přínosná pro vzdělávání dětí je také spolupráce s okolními školami v oblasti sportovních a vědomostních soutěží.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Východiskem pro realizaci předškolního vzdělávání jsou integrované bloky a tematické celky definované ve školním vzdělávacím programu, které se ovšem dostatečně nepromítly do třídního plánování. Jednotlivým blokům nebyly přiřazeny vzdělávací cíle ani klíčové kompetence ze všech oblastí. Učitelky upřednostňovaly obsahovou náplň vzdělávání před stanovením dílčích cílů, očekávaných výstupů a konkrétních vzdělávacích záměrů. Cílená diferenciací vzdělávací nabídky a činností dětí s ohledem na jejich individuální schopnosti nebyla v průběhu inspekční činnosti patrná. Uplatňovaný pedagogický styl učitelek byl založen na empatii, vstřícnosti a znalosti jednotlivých dětí. Příznivá atmosféra ve třídách podporovala utváření vztahů mezi dětmi, rozvíjela jejich sociální dovednosti a osobnostní předpoklady. Partnerský přístup vyučujících přispíval k dobrému klimatu ve třídách. Učitelky využívaly k hodnocení dětí průběžnou pochvalu, ne vždy jim však poskytly kvalitní zpětnou vazbu k jejich pokrokům. K vlastnímu sebehodnocení a vzájemnému vrstevnickému hodnocení dětí nevedly. Dostatečně pestrá a poutavá vzdělávací nabídka byla tematicky a činnostně provázaná. Zahrnovala námětové hry, činnosti výtvarné, grafomotorické a manipulační. Rozvoj polytechnických dovedností dětí podporovaly učitelky při práci s konstruktivními stavebnicemi. Rozvíjení počítačové gramotnosti nebylo ve třídách zaznamenáno. Při řízených vzdělávacích aktivitách převažovaly frontálně vedené činnosti. U předškolních dětí cíleně zařazovaly didaktické činnosti důležité pro školní připravenost. Podporovaly rozvoj myšlení, paměti a pozornosti, smyslového a zrakového vnímání, procvičovaly jemnou a hrubou motoriku, rozvíjely u dětí správnou výslovnost a řeč, kladly důraz na samostatnost dětí. Učitelky také věnovaly pozornost rozvoji pohybových a motorických dovedností. Zařazovaly motivovaná cvičení a řízené pohybové aktivity. Při pobytu venku poskytovaly učitelky dětem dostatek prostoru pro spontánní pohyb a sportovní aktivity. Tematické vycházky do okolí školy napomáhaly rozvoji tělesné zdatnosti dětí i k získávání kladného vztahu k přírodě. Učitelky podněcovaly děti k dodržování základních společenských a kulturních návyků, k respektování pravidel soužití. Vedly je k základům sebeobsluhy, samostatnosti při oblékání, hygieně a stolování. Organizace odpoledního odpočinku zohledňovala individuální potřeby dětí, těm s nižší potřebou spánku učitelky nabízely klidové a relaxační činnosti.

Hospitovaná výuka v ZŠ byla ze strany vyučujících vedena odborně a promyšleně. Ve třídách vládla příznivá pracovní atmosféra. Komunikace učitelek a asistentek pedagoga s žáky byla empatická, žáci převážně dodržovali nastavená pravidla chování. V úvodu většiny hodin byli žáci seznámeni s tématem, cíl hodiny vyplynul během výuky. Užité metody a formy podporovaly aktivní zapojování žáků do výuky. Převažovala účelně vedená frontální výuka s řízeným rozhovorem, pro podporu větší samostatnosti žáků učitelky často zařazovaly samostatnou práci, při které jim poskytovaly spolu s asistentkami pedagoga průběžnou pomoc a dostatek času na plnění zadaných úloh. V polovině hodin byla podporována spolupráce mezi žáky prostřednictvím párových nebo skupinových aktivit. Žáci prokazovali dobré znalosti a dovednosti. K udržení jejich pozornosti byly vhodně zařazovány motivační a relaxační chvíle (tanec, zpěv, básně). V části hodin byla podporována čtenářská gramotnost žáků prostřednictvím čtení a systematické práce s textem a jeho porozuměním. Využití názorných didaktických pomůcek bylo efektivní (obrázky, karty, hry, pracovní listy). Žáci byli průběžně motivováni prostřednictvím slovních pochval nebo např. razítek či známek. Vyučující společně se žáky využily digitální technologie účelně v polovině hodin. Všichni žáci pracovali na stejném typu úloh, diferenciací s ohledem na ty s odlišným pracovním tempem nebyla zaznamenána. Nedostatečné časové rozvržení většiny hodin vedlo k tomu, že v jejich závěru neproběhlo shrnutí učiva a vyhodnocení stanoveného cíle za aktivní účasti alespoň několika žáků. Ve většině hodin

byla patrná snaha žáků o vlastní sebereflexi, pouze ojediněle bylo využíváno vrstevnické hodnocení žáků nebo zařazování prvků formativního hodnocení.

Vzdělávání účastníků zájmového vzdělávání ve školní družině účelně navazuje svými náměty na základní vzdělávání a přispívá k podpoře jejich osobnostního rozvoje. Pestrá vzdělávací nabídka zahrnuje sportovní (míčové hry, cvičení s hudbou), umělecké (zpěv, keramika, divadlo) i jazykově-vzdělávací aktivity (angličtina). Ve sledovaných hodinách byl zaznamenán individuální přístup k žákům, vychovatelé nabízeli žákům vedle řízených zájmových aktivit i spontánní a odpočinkové činnosti. V rámci nabízených aktivit poskytovali žákům k jejich činnostem průběžnou zpětnou vazbu, účelně je motivovali a oceňovali jejich pracovní úsilí. Vládla příjemná a empatická atmosféra.

Hodnocení výsledků vzdělávání

MŠ věnuje diagnostické činnosti méně pozornosti. V době inspekčních hospitací zjišťovala výsledky vzdělávání jednotlivých dětí ne zcela systematicky a z vedených záznamů o dětech nebylo zřejmé, ve kterém období byl jejich vývoj sledován a hodnocen. Poznatky získané pedagogickou diagnostikou se do přípravy a realizace vzdělávání nepromítaly. Vyhodnocení celkových výsledků vzdělávání dětí a stanovení účinných opatření ke zvýšení kvality poskytovaného vzdělávání učitelky ani ředitelka školy v uplynulém školním roce neuskutečnily. Vzdělávací výsledky a osvojené dovednosti dětí odpovídaly jejich vývojovým možnostem. Měly osvojené základy společenského chování, uměly pozdravit, poprosit, poděkovat. V obou třídách panovala mezi dětmi příjemná atmosféra. Děti respektovaly nastavená pravidla třídy, reagovaly na pokyny učitelek, zvládaly komunikaci s ostatními dospělými. Děti v povinném předškolním vzdělávání měly dostatečnou slovní zásobu, znaly řadu říkadel, básní a písní. Během všech činností byly aktivní a zvědavé, dokázaly použít získané poznatky v reálném životě. Zvládaly základní manipulační, pohybové a hudební dovednosti, uměly zorganizovat hru a domluvit se. V oblasti jemné motoriky bylo upevňováno správné držení tužky, lžice či příboru. Děti se v prostředí školy pohybovaly a orientovaly bez obtíží, jejich fyzická zdatnost a obratnost byla na požadované úrovni. Adekvátně svému věku zvládaly sebeobsluhu při hygieně, stolování a oblékání. Zákonní zástupci jsou o výsledcích vzdělávání informováni na nástěnkách v šatnách a na chodbách v budově mateřské školy nebo při osobním jednání.

Hodnocení výsledků vzdělávání žáků ZŠ probíhá podle pravidel uvedených ve školním řádu s využitím běžných nástrojů, ovšem ne v dostatečném rozsahu. Ředitelka školy získává aktuální informace o výsledcích vzdělávání žáků vzhledem k velikosti školy průběžně, zákonní zástupci žáků jsou informováni prostřednictvím listinné žákovské knížky. Kontrolou jejich vzorku bylo zjištěno, že žáci měli v průběhu 1. pololetí školního roku 2022/2023 v žákovských knížkách uvedeno v některých předmětech pouze minimální množství známek (tělesná výchova, výtvarná výchova, praktické činnosti). Škola průběžně neověřuje dosaženou úroveň výstupů stanovených školním vzdělávacím programem, nevyužívá žádné nástroje, které by prokazovaly relevantnost hodnocení jednotlivých učitelů. Jediným nástrojem, který škola v posledních letech využila, bylo výběrové testování žáků 5.ročníku organizované Českou školní inspekcí.

Činnost školního poradenského pracoviště není systematická, nejsou nastaveny jasné kompetence pro výkon funkcí jednotlivých členů. Jeho činnost spíše formálně koordinuje ředitelka školy, která zajišťuje informování učitelů o potřebách žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a spolupráci s pedagogicko – psychologickou poradnou. Žákům se speciálními vzdělávacími potřebami je poskytována podpora v plném rozsahu, k čemuž

přispívá také účelná činnost asistentek pedagoga. Ty poskytují pomoc při řešení obtížnějších úkolů také ostatním žákům ve třídě a pomáhají jim s udržením pozornosti. Škola má zpracovanou preventivní strategii, která odpovídá jejím konkrétním podmínkám. Vzhledem k velikosti školy, znalosti potřeb všech žáků, a především každodenní systematické práci třídních učitelů s kolektivem třídy a jejich úzké spolupráci se zákonnými zástupci se daří eliminovat projevy rizikového chování žáků již v jejich počátku. Preventivní aktivity zahrnují vyučující do výuky svých předmětů. Pro žáky jsou každoročně pořádány besedy se členy integrovaných složek (např. Policie ČR, hasičský sbor) a organizovány mnohé školní akce.

Závěry

Vývoj školy

- Na základě konkurzního řízení byla jmenována nová ředitelka školy.
- Ve spolupráci se zřizovatelem došlo k výraznému zlepšení materiálně technických podmínek školy.
- S postupným nárůstem počtu žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a vzděláváním žáků s odlišným mateřským jazykem přijala škola tři asistentky pedagoga.

Silné stránky

- Příznivé sociální klima ve škole a vstřícný přístup vyučujících i ostatních pracovníků školy významně přispívá k pocitu psychického bezpečí dětí a žáků a obecně dobrým podmínkám pro vzdělávání.
- Pedagogický styl učitelů v mateřské škole rozvíjí sociální dovednosti dětí, podporuje pocit sounáležitosti a dobré vztahy mezi nimi.
- Využité formy a metody práce při výuce v základní škole vedou k aktivnímu zapojování žáků do výuky.
- Pestrá nabídka zájmových aktivit v základní škole výrazně přispívá k sociálnímu a osobostnímu rozvoji žáků.

Slabé stránky a/nebo příležitosti ke zlepšení

- Škola nemá formulovanou žádnou strategii rozvoje pro stanovení cílů a priorit v souladu se současnými trendy ve vzdělávání.
- Činnost jednotlivých součástí školy není systematická, kompetence pracovníků nejsou jasně nastaveny.
- Vyučující ve škole nediferencují práci s ohledem na individuální pracovní tempo a různou úroveň schopností a možností dětí a žáků tak, aby mohli efektivně využít čas vyučovací hodiny a naplno uplatnit své schopnosti.
- Učitelky v mateřské škole nepracují při plánování vzdělávací nabídky se vzdělávacími cíli, očekávanými výstupy a klíčovými kompetencemi.
- Zvolený způsob vedení pedagogické diagnostiky v mateřské škole není zcela funkční, vyučujícím neumožňuje sledovat a hodnotit reálné dovednosti jednotlivých dětí všech věkových kategorií.
- Vyučující v základní škole nevyužívají často závěry hodin ke shrnutí učiva a vyhodnocení stanoveného cíle za aktivní účasti alespoň některých žáků.

- Škola využívá pouze minimum nástrojů, které by prokazovaly relevantnost hodnocení jednotlivých učitelů a reálnou úroveň získaných vědomostí a dovedností žáků.

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- Provést analýzu a vyhodnocení stávajícího stavu školy. Stanovit konkrétní koncepční záměry pro její rozvoj včetně formulovaných konkrétních cílů a prostředků k jejich dosažení ve všech oblastech činnosti. Jasně a konkrétně vymezit kompetence všem zaměstnancům školy.
- Realizovat kontrolní a evaluační činnost systematicky a pravidelně, vyvozovat účinná opatření ke zlepšení stavu.
- Plánovat další vzdělávání pedagogických pracovníků tak, aby probíhalo na základě potřeb školy (zajištění studia pro výkon funkcí) a v souladu s vizí školy. Orientovat ho na moderní metody a formy výuky a motivovat vyučující k jejich vzájemnému sdílení a zařazování do výuky.
- V mateřské škole plánovat a vyhodnocovat vzdělávací nabídku na základě kvalitní pedagogické diagnostiky dětí. Poskytovat dětem srozumitelnou zpětnou vazbu k jejich práci, vytvářet dostatečný prostor pro jejich sebehodnocení, stimulovat je k vzájemnému vrstevnickému hodnocení.
- V základní škole vést žáky systematicky k samostatnému vyhledávání informací a jejich následnému zpracování, k objevování a experimentování.
- Využít spolupráci s externími organizacemi pro specializovanou práci s třídním kolektivem.

Stanovení lhůty

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá ředitelce školy ve lhůtě do 15 dnů přijmout adekvátní opatření k prevenci nedostatků zjištěných při inspekční činnosti a ve stejné lhůtě písemně informovat Českou školní inspekci, jaká byla přijata opatření.

Zprávu zašlete na adresu Česká školní inspekce, Královéhradecký inspektorát, Wonkova 1142, 500 02 Hradec Králové, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.h@csicr.cz s připojením elektronického podpisu.

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Zřizovací listina č. j. 143/2009 Základní škola a Mateřská škola Černíkovice ze dne 12. 10. 2009
2. Jmenování do funkce ředitelky školy ze dne 31. 5. 2022, s účinností od 1. 8. 2022
3. Výpis z rejstříku škol a školských zařízení ze dne 26. 9. 2022
4. Povolení výjimky z nejvyššího počtu dětí ve třídě ze dne 10. 8. 2009
5. Doklady o dosaženém vzdělání pedagogických pracovníků a osvědčení o absolvování akcí dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků ve školním roce 2022/2023
6. Dokumentace k hodnocení materiálních a finančních podmínek školy za rok 2022
7. Dokumentace k provozu školní jídelny vedená ve školním roce 2022/2023

8. Dokumentace k zajištění bezpečnosti dětí a žáků (včetně knihy úrazů) vedená ve školním roce 2022/2023
9. Výroční zpráva školy za školní rok 2021/2022
10. Školní vzdělávací programy pro základní vzdělávání, předškolní vzdělávání a školní družinu platné ve školním roce 2022/2023
11. Školní řády základní školy a mateřské školy platné ve školním roce 2022/2023
12. Vnitřní řády školní družiny a školní jídelny platné ve školním roce 2022/2023
13. Dokumentace k činnosti školního poradenského pracoviště včetně minimálního preventivního programu a strategie předcházení školní neúspěšnosti vedená ve školním roce 2022/2023
14. Dokumentace dětí a žáků se speciálními vzdělávacími potřebami vedená ve školním roce 2022/2023
15. Zápisy z jednání pedagogických rad vedené ve školním roce 2022/2023
16. Záznamy z hospitační činnosti ředitelky školy a zástupkyně ředitelky školy vedené ve školním roce 2022/2023
17. Rozsah přímé pedagogické činnosti pedagogických pracovníků platný ve školním roce 2022/2023
18. Rozvrhy hodin tříd, pedagogů a asistentů pedagogů ve školním roce 2022/2023
19. Školní matriky základní školy, mateřské školy a školní družiny vedené ve školním roce 2022/2023
20. Třídní knihy základní školy a mateřské školy vedené ve školním roce 2022/2023
21. Přehled docházky dětí do mateřské školy vedený ve školním roce 2022/2023
22. Diagnostické záznamy o dětech vedené ve školním roce 2022/2023
23. Přehled výchovně vzdělávací práce ve školní družině vedený ve školním roce 2022/2023

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitelka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu, Česká školní inspekce, Královéhradecký inspektorát, Wonkova 1142, 500 02 Hradec Králové, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.h@csicr.cz s připojením elektronického podpisu, a to k rukám ředitelky inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místě příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Titul, jméno, příjmení, funkce

Mgr. Jitka Hlávková, školní inspektorka,
vedoucí inspekčního týmu

Mgr. Bc. Eva Hitková, školní inspektorka

Mgr. Alena Josefová, Ph.D., školní
inspektorka

Ing. Alena Synková, odborník na
ekonomiku škol a finanční kontrolu

V Hradci Králové 25. 5. 2023